

Varhaiskasvatuksen ja opetus- ja koulutuspalveluiden näkemyksiä hyvinvointilautakunnan 30.10.2019 tekemään päätökseen

Hyvinvointilautakunta käsitteli kokouksessaan 30.10.2019 kouluverkkoa ja teki äänestyspäätöksellään esityksen kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Oppilasennuste / lasten syntyvyys

Heinolan kaupungin päiväkoti- ja kouluverkko on suunniteltu noin 150 lapsen ikäryhmälle. Julkisessa keskustelussa on kyseenalaistettu syntyvyysennusteet Heinolassa. Kuitenkin väestörekisterin mukaan syntyvyys on laskenut Heinolassa alle sataan lapseen vuodessa. Vuoden 2018 ja kuluvan vuoden 2019 syntyvyyden perusteella voidaan todeta, että 1. luokalle vuonna 2025-2026 sekä vuosina 2035-2036 lukion aloittavien ikäryhmät ovat jo tiedossa.

Varhaiskasvatuksessa on tilastoitu talousarviokirjaan alle kouluikäisten lasten määrää sekä varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistuvien lasten määrää vuosittain pvm:llä 31.3. Vuonna 2011 on 0-6 -vuotiaita ollut Heinolassa 1172 ja vastaavasti lapsia varhaiskasvatuksessa sekä esiopetuksessa 783. Kumpikaan näistä lapsimääristä ei ole noussut kyseisten seurantavuosien aikana. Tänä vuonna (31.3.2019) 0-6 -vuotiaita lapsia oli 910 (vuoteen 2011 vähennystä 262 lasta), joista varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa lapsia oli 624 (vuoteen 2011 vähennystä 159 lasta). Syntyvyystilaston sekä FCG:n ennusteen mukaan lapsimäärä tulee laskemaan edelleen. Mikäli vähenevää lapsimäärää ei huomioida päiväkotikiinteistöjen määrässä on syntymässä tilanne, että päiväkodeissa maksetaan vuokra- sekä siivouskuluja huomattavasti suuremmista tiloista kuin lapsimäärä edellyttäisi. Lapsien jakaantuminen useampiin kiinteistöihin tarkoittaa myös suppeampia aukioloaikoja, koska tällöin yksikössä työskentelevä henkilöstömäärä on pienempi, jolloin isompien yksiköiden aukioloaika 6.00-17.30 ei ole mahdollinen. Varhaiskasvatuksessa ei ole varattuna erillisiä aukioloaikojen pidentämiseen varattuja resursseja.

Hyvinvointilautakunta äänestyspäätöksellään päättää esittää palveluverkon periaatteiksi/ M€:

- Rakenteilla olevat Sinilähde (12,4 M€) ja Heinolan lukio (14,4 M€) ovat osa palveluverkkoa
 - Päätetyt koulu- ja päiväkoti-investoinnit toteutetaan suunnitellusti: Kailas-talo (20 M€) ja Lusin kiinteistö (0,6 – 0,8 M€)
 - Suunnittelukaudella toteutetaan Kirkonkylän koulun peruskorjaus, johon sijoitetaan myös Kettukallion päiväkoti (7 M€)
 - Jyrängön koulua ei lakkauteta vaan se peruskorjataan. Tilat muutetaan osin päiväkotikäyttöön (5 M€). Tämän lisäksi peruskorjausvaiheen väistötiloihin täytyy varata n (0,7 M€)
- => Mikään edellä mainituista investoinneista ei vaikuta olemassa olevaan palveluverkkoon Kettukallion päiväkotia lukuun ottamatta, jolle kuitenkin rakennetaan uusi korvaava tila.

Hyvinvointilautakunta lähtee esityksellään siitä, että n.60 miljoonan euron panostukset palveluverkkoon eivät laske tarjolla olevaa **toimintakapasiteettia**, vaikka lasten määrä laskee. Laskennallinen ylikapasiteetti on vuonna 2025 noin 400 paikkaa ja vuonna 2035 noin 800 paikkaa.

Varhaiskasvatuksen ja opetus- ja koulutuspalveluiden näkemyksiä hyvinvointilautakunnan 30.10.2019 tekemään päätökseen päätöskohdittain:

Kohta 1. Lusissa säilyy päiväkotitoiminta

Satulinnan päiväkotiryhmä on osa Kettukallion päiväkotia. Satulinnassa on aloittamassa 12.8.2020 esiopetuksessa 2 tai 3 lasta. Satulinnan päiväkotiryhmään on tulossa arviolta 7-9 lasta. Aiemmin Heinolan kaupunki on linjannut, että esiopetus järjestetään osana alkuluokkatoimintaa 1. luokan kanssa. Tätä varten on tehty alkuluokkia varten oma opetussuunnitelma. Päiväkodin lapset ovat 1-5 -vuotiaita, joten tämä päiväkotiryhmä ei tarjoa esiopetusikäisille lapsille alkuluokan opetussuunnitelman mukaista pedagogista toimintaa.

Päiväkotitoiminnalle on pieni lapsiryhmäkoko haaste, koska henkilöstöresurssi suunnitellaan seuraavasti: seitsemälle yli 3-vuotiaalle lapselle varataan 1 työntekijä ja neljälle alle 3-vuotiaalle lapselle vartaan 1 työntekijä. Satulinnaan voidaan osoittaa ensi toimintakaudella 2 työntekijää. Käytännössä 2 työntekijän ryhmä on toiminnaltaan haavoittuva ja riskitekijä lasten turvallisuudelle (toinen työntekijä sairastuu, lapsen mahdollinen tapaturma, työvuorosuunnittelu jne.) Ryhmä on aukioloajoiltaan suppeampi kuin isompi päiväkotitoiminta. Kettukallion päiväkodissa aukioloaika on ollut tarvittaessa 6.00 - 17.30 ja Satulinnassa se tulisi arviolta olemaan 7.30 - 16. Varhaiskasvatuksessa ei ole varattuna erillisiä aukioloaikojen pidentämiseen varattuja resursseja.

Hyvinvointilautakunnan päätöksen kustannukset Lusissa ovat: v 2020 n 20 000 €, vuosina 2021 jne kustannukset ovat n 48 000 € /vuosi.

Kohta 2: Lusin koulun tulipalossa säilynyt osa korjataan toimintakuntoiseksi. Lusissa säilyy 1.-2.lk ja eskari. Kirkonkylän koulun suunnittelussa otetaan huomioon Lusin oppilasmäärät. Kirkonkylän koulun remontin jälkeen Lusin koulu lakkaa kokonaan ja oppilaat siirtyvät Kirkonkylän kouluun.

Lusin koulun remontti valmistuu 1.8.2021, jolloin 1.-2.lk:n koulutoiminta pääsee alkamaan (9 oppilasta). Kirkonkylän koulun rakennushanke on suunniteltu valmistumaan siten, että toiminta päästään aloittamaan 1.8.2022. Tämä tarkoittaa, että 1.-2.luokan koulutoiminta on Lusissa yhden lukuvuoden 2021-2022 (9 kk). Vuoden 2020 syksyllä koulutiensä aloittava oppilas käy 1.luokan Kirkonkylässä, siirtyy 2. luokaksi Lusiin ja siirtyy 3. luokalle takaisin Kirkonkylään.

Yhden opettajan kouluyksikkö on opettajaa kohtaan kohtuuton (jakamaton vastuu ja työtehtävät). Pelkästään turvallisuuden takaamiseksi kouluyksikössä tulee olla toinen aikuinen lisäresurssina.

Opettajan opetusvelvollisuus (24 h) ei tule täyteen eli opettaja joutuu siirtymään Lusin oppituntien jälkeen Kirkonkylän kouluun. Iltapäivätoiminnan toteuttaminen edellyttää lasten kuljettamista Kirkonkylän kouluun iltapäiviksi.

Yhden lukuvuoden **lisäkustannukset** (mikäli Lusissa on 1-2 -vuosiluokkien opetus) ovat seuraavat:

Lusin koulun vuokratulot:

1.8.-31.12.2021 **16 666 €**

1.1.-31.7.2022 **23 332 €**

Lisähenkilöstökulu (koulunkäyntiavustaja):

1.8.-31.12.2021 **12 000 €**

1.1.-31.12.2022 **16 800 €**

Lusin koulun remontti valmistuu siten, että 1.8.2021 päiväkotiryhmä (arviolta 4 esiopetusikäistä lasta sekä 7-9 päiväkotikäistä lasta) pääsee muuttamaan 1.- 2. luokan kanssa samoihin tiloihin. Päiväkotitoiminnan haasteet on kuvattu kohdassa 1 (haavoittuvuus sekä aukioloaika). Lusin koulun lakatessa 1.8.2022 jää Lusin remontoituun kouluun päiväkotitoiminta. Esiopetusikäisiä lapsia on tuolloin arviolta 4 ja päiväkotikäisiä lapsia 7-9. Esiopetustoiminnan haasteet on kuvattu kohdassa 1 (alkuluokkatoiminnan puuttuminen, opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttaminen) samoin kuin päiväkotitoiminnan haasteet (haavoittuvuus sekä aukioloaika).

Lisäkustannuksia varhaiskasvatukselle tulee mikäli koko kiinteistön vuokra- sekä siivouskulut jäävät varhaiskasvatukselle maksettavaksi.

Kohta 3. Poistettu teksti: 1.8.2022 luovutetaan Jyrängön päiväkodista. Jyrängön alueen päiväkotina toimii Elämänkaaritalo

Jyrängön kaupunginosaan jää edelleen kaksi päiväkotia: Jyrängön päiväkotia ja Elämänkaaritalon päiväkotia.

Tämä lienee epätasa-arvoista suhteessa muihin kaupunginosiin.

Kohta 4: .06/2022 Kirkonkylän koulun peruskorjaus/uudisrakentaminen/moduulirakentaminen valmistuu: Kettukallion päiväkodin (64-paikkainen päiväkotia ja 24-paikkainen esiopetus) toiminta siirtyy tulevaan Kirkonkylän kouluun

Moduulikouluratkaisu kokonaisuudessaan tai ainakin osittain on tässä tapauksessa vahva vaihtoehto. Oppilasmäärä on koulun valmistuessa vuonna 2022 176 oppilasta ja vuonna 2030 122 oppilasta ja laskee siitä edelleen. Moduuliratkaisussa voidaan ylijäävistä tiloista tarvittaessa luopua. Päiväkotiin tulee paikkoja 24 esiopetusikäiselle lapselle ja 64 päiväkotikäiselle lapselle

Kohta 5. poistetaan eli 1.8.2023 Tommola-talon esiopetusryhmä ja 1.-2. vuosiluokkien toiminta yhdistetään osaksi Kailas -talon päiväkotia ja koulua

Kailas-taloon valmistuu 400 oppilaspaikkaa 06/2022. Tommola-talon 1.-2. luokkalaiset (23 oppilasta) mahtuvat vuonna 2023 Kailas-taloon, jolloin Kailaan koulussa on 324 oppilasta.

Kustannussäästöt mikäli Tommolan kouluyksikkö lakkaa:

henkilöstökulut vuonna 2023 **25 000 €**

vuodesta 2024 eteenpäin **60 000€ / vuodessa**

Vuokrakuluissa ei tule säästöä hyvinvointitoimialalle, koska vuokrat kohdistuvat tällöin kokonaan varhaiskasvatuspalveluille.

Kohta 6: Jyrängön koulua ei yhdistetä Kailaan kouluun ja Sinilähde-taloon, vaan Jyrängön koulu ja päiväkoti yhdistetään siinä vaiheessa, kun koulun oppilasmäärä on laskenut niin paljon, että päiväkoti mahtuu sinne.

Jyrängön päiväkodin lapset mahtuvat Jyrängön kouluun vuonna 2024. Koulussa on oppilaita tällöin 128 sekä esiopetusikäisiä lapsia arviolta 18. Tämä edellyttää mittavan peruskorjauksen aloittamista jo vuonna 2022, jotta koulun tilat soveltuvat päiväkodiksi. Peruskorjauksen ajaksi tulee varautua hankkimaan väistötilat koulun oppilaille sekä esiopetusikäisille lapsille 1,5 vuodeksi.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä on vähentynyt, joten lisätilan tarvetta ei ole. Jyrängön koululle tulee tästä syystä tehdä max. 21 paikkainen päiväkoti, koska alueella on jo yksi päiväkotikiinteistö, johon mahtuu 40 lasta. Käytännössä molempiin yksiköihin tulisi arviolta 20 päiväkoti-ikäistä lasta, jolloin molemmissa yksiköissä on aiemmissa kohdissa kuvatut haasteet aukioloaikojen sekä toiminnan ylläpitämisen suhteen henkilöstön jakaantuessa kahteen eri yksikköön.

Elämänkaaritalon päiväkotiin muodostuu tyhjää tilaa saman verran kuin Jyrängön koulun tiloihin remontoitaisiin päiväkotitilaa.

Lisäkustannukset:

väistötilat noin 140 (oppilasmäärät 2022-2024) oppilaalle sekä arviolta 20 esiopetusikäiselle lapselle 2 vuodeksi arviolta **0,7 M€**

Koulun peruskorjaus ja tilojen muuttaminen päiväkotitarpeita vastaavaksi 5 M€

Tämän lisäksi päätösesitys aiheuttaa ylimääräisiä henkilöstökuluja.

Valmistumisen jälkeen vuokratulot vähintään **146 410 € /vuodessa** (päiväkoti ja opetus)

Kailas-talo

Kailas- talossa toimii **Kailaan päiväkoti** (n 100 lasta), johon on aikoinaan yhdistetty Maaherrankadun ja Mustikkahaan päiväkodit. **Kailaan kouluksi** (437 oppilasta) on yhdistetty Seminaarin koulu ja Niemelän koulu sekä Tommolan alueen 3-6 luokat. Kailaan koulussa toimii myös kaupungin erityisen tuen pienryhmät. Tällä hetkellä puolet oppilaista käy koulua väistötiloissa. Nyt suunnitellut opetustilat vastaavat olemassa olevaa oppilasmäärää alueella sekä kaupungin erityisoppilaiden tarpeita.

Suunnitteilla oleva **Kailas -talo** käsittää päiväkodin ja koulun lisäksi kaupungin suuren valmistuskeittiön sekä valtuuston määrittelemän monipuolisen liikuntatilan.

Valmistuessaan Kailas -talon päiväkodin tilat vastaavat alueella olevaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tarpeeseen.

5.11.2019

Pirjo Hepo-oja
hyvinvointijohtaja

Pia Helander
koulutusjohtaja

Päivi Salminen
varhaiskasvatusjohtaja